

Församlingsbladet

En tidning från Svenska kyrkan

Tölö-Älvsåker pastorat • Nr 3, 2022

**Bibeläventyret
– full fart i skolan**

•
**Höststart för
alla åldrar**

•
**Tölö kyrka:
Kulturminnen
och kuriosa**

PER JÖNSSON
KYRKOHERDE

Det sitter i kroppen

JAG HOPPAS DU haft en skön sommar med allt som brukar höra till; sol och bad, picknick i det gröna och långa lata dagar. De flesta sommarminnen är kroppsliga. Vi badar i havet och känner vattnets salta. Vi lyssnar till fågelsången och känner lukten av blommor.

Jag tänker att det kan vara på samma sätt i kyrkan. Genom åren har vi arbetat på att utveckla våra kyrkogårdar. Förr i tiden betonade man mera allvaret på kyrkogården. Man skulle tänka på döden och respektera att platsen var de dödas vilorum. På kyrkogården fick man inte prata högt, skrika, ta med sig hunden eller cykla. Men alltmer försöker vi göra kyrkogården till en plats där vi med alla sinnen får både minnas våra kära och njuta av en vacker miljö. I Tölö har vi t ex en vandringsstig som följer

Frälsarkransens olika pärlor. Det är en möjlighet att med hela kroppen uttrycka sin bön och sin tro, eller sin längtan efter Gud. Jag tror att det kroppsliga är viktigt och hjälper oss att på ett djupare sätt möta Gud. På samma sätt är det när vi firar gudstjänst i kyrkan. Vi vill inte att det bara ska vara något för förnuftet och tanken, utan för hela kroppen. Därför sitter vi ibland och står ibland. Vi rör på oss och får vid altaret ta emot Kristi kropp och blod. Det är

” Det kroppsliga är viktigt och hjälper oss att möta Gud.

konkret och påtagligt. Vi äter en liten oblat och får en munfull vin. Det är på riktigt och vi möter Gud i detta. Vi kan också tända ljus, skriva små bönelappar eller hänga upp ”tacksamhetshjärtan”. Givetvis kan alla böner och tankar göras på plats i bänken, men jag tror att rörelsen fördjupar vår andliga erfarenhet och tro.

På samma sätt kan det vara med Bibeln. Vissa av oss är vana vid att läsa den, och det är kanske det vanligaste sättet att närma sig den för oss. Men vi ska komma ihåg att under större delen av kyrkans historia har Bibeln inte varit tillgänglig i skrift för särskilt många. I det här numret kan du läsa om ett nytt sätt att presentera Bibeln i form av Bibeläventyret. Det handlar om att via berättelser och rörelser lära sig huvuddragen i Bibeln. Och återigen är kroppen involverad. Mycket av tron sitter i det kroppsliga, därför låter vi kroppen vara med i det vi gör i kyrkan, i dans, rörelser, sång och liturgi. När ande, själ och kropp får samverka, och alla sinnen vara med kan vi så mycket bättre uppleva Guds fullhet.

Carl Markman

Välkommen Carl!
Carl Markman började sin tjänst som organist i Tölö den 15 aug.

FÖRSAMLINGSBLADET är en gruppårsändelse till hushållen i Tölö och Älvsåkers församlingar. Tidningen ges ut av Tölö-Älvsåker pastorat.

Ansvarig utgivare:
Kyrkoherde Per Jönsson

Omslag: Ella Råhult, Alice Trigueiro Andersson och församlingspedagog Kajsa Juréus. Foto: Johannes Hallberg

Produktion: Kyrkbyrå

Tryck: Sandstens tryckeri 2022

Svenska kyrkan
TÖLÖ-ÄLVSÅKER

TÖLÖ-ÄLVSÅKER PASTORAT

Pastorexpeditionens öppet- och telefontider: måndag-fredag kl 9-12.

Adress: Smidesvägen 34, 434 40 Kungsbacka

Telefon: 0300-43 40 00

E-post: tolo.pastorat@svenskakyrkan.se

Webb: www.svenskakyrkan.se/tolo

TÖLÖ KYRKA

Adress: Smidesv. 34, 434 40 Kungsbacka

VARLAKYRKAN

Adress: Bäckmans Gård 66, 434 35 Kungsbacka

ÄLVSÅKERS KYRKA

Adress: Kyrkobolsv. 7, 434 96 Kungsbacka

ADMINISTRATION OCH KYRKOGRÅRD

Magnus Stensson, adm chef: 0300-43 40 03

Henrik Holm, kyrkogårdsfrågor: 0300-43 40 70

PRÄSTER OCH DIAKONER

Per Jönsson, kyrkoherde: 0300-43 40 04

Anders Ingmår, komminister: 0300-43 40 51

Tuija Nilsson, komminister: 0300-43 40 31

Helena Ledwon, diakon: 0300-43 40 13

Ingela Bertilsson, diakon: 0300-43 40 33

Sofia Carlsson, diakoniassistent: 0300-43 40 56

Miljömärkt trycksak
3041 0589

Vi samarbetar med
sensus

Gudstjänst i kyrkan

SÖNDAG OCH VARDAG. Vi firar gudstjänst i Tölö kyrka och Älvsåkers kyrka sön kl 11. Veckomässa Älvsåkers kyrka jämn vecka, ons kl 18.30 (bibelsamtal efteråt). Mässa i Taizéton i Varlakyrkan varje tors kl 18. Mer info på hemsidan.

FOTO: LISA LINDH

Konfa 22/23

DET HANDLAR OM LIVET! Född 2008? Du, livet och Gud kommer att vara i centrum. Gemenskap, lekar, skratt, tårar och så klart, läger. Prat om allt mellan himmel och jord. Start i sept. Info och anmälan på hemsidan eller via qr-koden.
www.svenskakyrkan.se/tolo/konfirmand

Barn och unga

HÄNG MED TILL KYRKAN! Massor av kul och kreativt för barn och ungdomar från 3 år och uppåt, i Tölö, Varla och Älvsåker. Läs mer på www.svenskakyrkan.se/tolo

FOTO: JOHANNES FRANDBSEN /IKON

Barnkör i Älvsåker

LÄR DIG OM RÖSTEN OCH MUSIKENS GRUNDER. Ny barnkör startar i höst. För barn från 7 år som gillar att sjunga. För mer info/anmälan: charlotte.edin@svenskakyrkan.se. Start 7 sept.
Ons i Älvsåkers församlingshem (tid meddelas senare)

Föräldraledig i höst?

Vi leker, sjunger och fikar tillsammans. Ingen anmälan.
KYRKANS ÖPPNA FÖRSKOLA. 0-5 år med vuxen.
Tors kl 9-12 i Älvsåkers församlingshem. Start 1 sept.
Mån kl 13-15 i Tölö församlingshem (OBS! Ny dag). Start 15 aug.
BABYÖPPET. 0-2 år med vuxen.
Tis kl 9-11 i Varlakyrkan. Start 16 aug.

FOTO: NICKLAS HALLBERG

4-6-åring?

KYRKANS BARNTIMMAR I TÖLÖ. Sång, pyssel, bibelberättelse och frukostund för barn 4-6 år utan vuxen. Lektund inne och ute. Anmälan. Frågor: helena.ledwon@svenskakyrkan.se. Start 9 sept.
Fre kl 9-11 i Tölö församlingshem

Ester Åhsberg och Elvira Ekdahl lyssnar intresserat när Kajsa Juréus och Johannes Hallberg tar över lektionen när eleverna själva får delta i drama, trolleri, "rap" och rörelser. Att Bibeln rymmer ett helt bibliotek symboliseras av 66 askar med ledtrådar.

Bibeläventyr i Kungsbackas skolor

Vilken smäll! Alla i klassrummet rycker till av ljudet och överraskningen. Hur gick det där till? Bibeläventyraren Johannes Hallberg har just gestaltat hur Elia, Gud och ett hiskeligt åskväder tänder offeraltaret som Baalsprofeterna gått bet på.

DET ÄR INGEN vanlig skoldag för klass 4B i Hålabäcksskolan. I stället för NO får de en djupdykning i flera tusen år gamla historier.

Johannes Hallberg, församlingspedagog från Älvsåkers församling, besöker klassen tillsammans med kollegan Kajsa Juréus från Kungsbacka-Hanshals församling. Tillsammans leder de eleverna genom de myter och berättelser som är Gamla testamentet. Bibeln är ju grunden till tre världsreligioner och ett betydande kulturarv.

Det här är bibeläventyrarnas andra besök i klassen. Skapelseberättelsen, Abraham och Sara, fångenskapen i Egypten och Moses märkliga öde har eleverna redan fått ta del av. De börjar med en snabb repetition. I den ingår tio Guds bud som rappversion. Det svänger om stentavlorna när hela klassen sjunger med:

*... Döda inte någon
det är helt åt skogen
har du flickvän eller pojkvän
se till att vara trogen ...*

Klassrummet blir en karta över Bibelns länder och städer. Genesarets sjö är full av fisk, Moses stentavlor visar platsen för Sinai berg och längst ner ligger staden Ur, fyndigt utmärkt med en klocka. Jerusalems tempel växer fram i form av ett pussel när det är dags för kung Salomo att göra entré.

Det är högt tempo med sång, högläsning, drama och inte så lite humor. Eleverna är uppmärksamma och koncentrerade. De löser uppgifter gemensamt och i koreografin får episoder, nyckelord och namn egna rörelser. Kartor och tidslinjer ger orientering i tid och rum.

Bibeläventyrarna Johannes och Kajsa samarbetar när de besöker skolorna. De har rekvisita och teknik att hålla reda på, men också en klass med elever som de inte känner. Vilka har varit med? Vem står på tur?

Ett spännande bibliotek
Bibelns 66 böcker finns i en stor väska som pedagogerna har med sig. Tydligare kan det inte bli att Bibeln inte är en bok utan ett helt bibliotek.

Varje ”bok” är en ask med en ledtråd, föremål som anknyter till temat och berättelsen. Den som vill får gå fram och öppna den bok som står på tur.

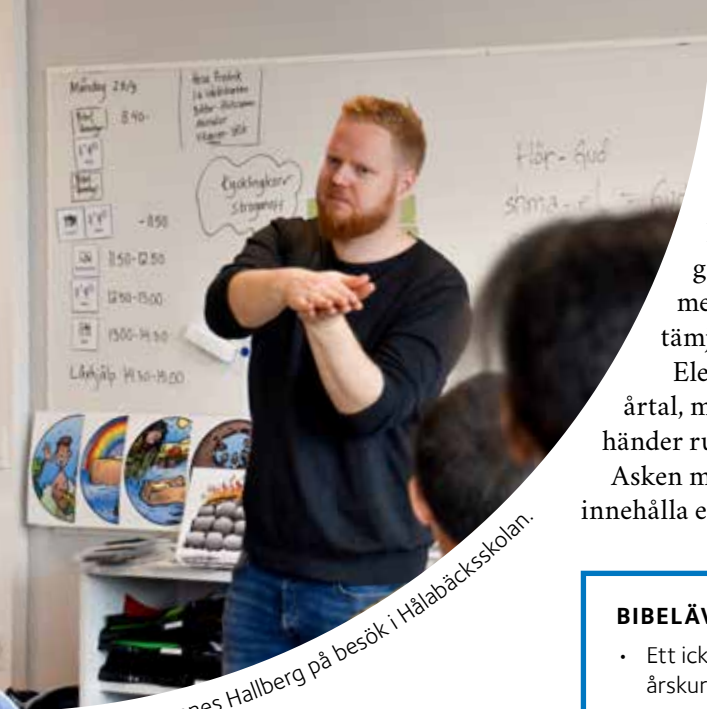
I Josuas bok finns partyflärpar, ”tutor” som får vara med i dramat som visar hur Israels folk får Jerikos murar att rasa. Tre elever bildar klunga med rygg mot angriparna medan andra går runt dem och tutar. Johannes berättar historien om Josua och Jeriko och till slut rasar ”murarna” ner på golvet och israeliternas historia fortsätter in i nästa bok. Där ligger ett rött och ett gult kort.

Vem är det som använder såna? Många händer räcks upp. Så klart handlar rött och gult kort om domarens jobb.

Domarboken handlar om en period tusen år före vår tideräkning. Historiens rörelser visas både på kartan och i rummet.

Gamla testamentets berättelser är skrivna i olika tider och sammanhang men hänger ändå ihop. Ordspråksbokens talesätt att ”Den som gräver en grop åt andra faller ofta själv däri” gestaltas livfullt i

Johannes Hallberg på besök i Hålabäcksskolan.

berättelsen om Daniel som kastas i lejongropen. Eleverna är själva med. I gropen är det proppfullt med "vilda lejon" som Daniel tämjer till gosiga kattungar. Eleverna noterar ord och årtal, medan det viktigaste händer runt omkring dem. Asken med Höga visan visar sig innehålla ett rött hjärta. Viss fnissig-

het uppstår när Johannes och Kajsa visar hur texten är skriven: "Ditt skägg är som en skogsdunge", "dina tänder är som getter som skuttar över kullarna."

– Testa beskriva den du är kär i på det sättet, tipsar Johannes.

Strax före lunch får eleverna diplom som bibeläventyrare. De har precis varit med om flera tusen år av mytologi och historia.

BIBELÄVENTYRET

- Ett icke-konfessionellt läromedel, utformat efter skolans behov, som används i årskurs 4 eller 5 i ca 1 500 klasser i Sverige per år.
- Leds av en utbildad och licensierad instruktör.
- En del av Svenska Bibelsällskapet, vars huvudmän är alla kyrkor i Sverige, Kungliga Vitterhetsakademien och Svenska akademien.

KAJSA CRONELID,

klasslärare i Hålabäcksskolan:

– Jag tycker att genomgången om Gamla testamentet

är ett jättebra komplement till religionsundervisningen i årskurs fyra.

– Vi har anlitat församlingarnas bibeläventyrare tidigare, det är kul

JOHANNES HALLBERG,

pedagog i Älvsåker, är inne på sitt femte år som bibeläventyrare.

– Vi skickar en personlig inbjudan till skolorna med information.

En del pedagoger tror nog att de gör tjänstefel om de bjuder in oss från kyrkan, att vi kommer påverka barnens religiösa uppfattningar, men vi håller oss helt till läroplanen och berättar bara vad som står och den röda tråden i Bibeln. Dessutom på ett pedagogiskt och spännande sätt som skiljer sig från en vanlig lektion.

Har barn idag någon kunskap om Bibeln?

– Färre har med sig det hemifrån.

Den kunskap de har får de från skolan, så det beror mycket på hur pedagogerna, och vi, förmedlar kunskapen.

Vad driver dig?

– Att möta barnens positiva respons. Bibelns berättelser är viktiga! De flesta tycker det vi gör är väldigt roligt. En elev skrev senast i utvärderingen; "Allting var bäst. Det enda som inte var bra, var att det tog slut."

Även lärarna tycker ofta att det är pedagogiskt och ett avbrott från den traditionella undervisningen.

Vad är styrkan hos Bibeläventyret?

– Det är pedagogiskt, genomtänkt och varierande. Vi använder alla sinnen. Det är mycket drama, som jag tycker är kul, trolleri, rapp och rörelser bland annat.

När jag gick utbildningen blev jag överrumplad över hur mycket man ska kunna och hålla reda på. Vi lär oss allt utantill – och det blir lite bättre för varje gång.

TEXT: EVA BERGENGREN / CECILIA SUNDSTRÖM
FOTO: KATARINA ÅKEFLO / JOHANNES HALLBERG / EVA BERGENGREN

” Det är kul att samarbeta med andra aktörer i samhället.

att samarbeta med andra aktörer i samhället. Vi är noga med att informera eleverna om vad som kommer att ske och vilka det är som kommer. Vi ger också vårdnadshavarna möjlighet att titta på Bibeläventyrets hemsida i förväg.

– Eleverna brukar tycka att det är roligt. Vi diskuterar: Vad kan vara sant? Vad tror du inte är sant och varför? Efteråt jobbar vi vidare med temat.

VILL DU HA BIBELÄVENTYRET PÅ DIN SKOLA?

Kontakta Johannes Hallberg, församlingspedagog i Älvsåker:
johannes.hallberg@svenskakyrkan.se

Livet och sorgen

FÖR DIG SOM FÖRLORAT NÅGON NÄRA. Varje människas sorg är unik, men det kan hjälpa att möta andra i samma situation. Enkel gemenskap, fika och samtal i mindre grupper. Sex tillfällen varannan onsdag med start 5 okt. Anmälan senast 25 sept: Helena Ledwon tel 0300-43 40 13. Samarr med Kungsbacka församling.
Ons 5 okt kl 16.30-18.30 i Varlakyrkan

Nyfiken på kristen tro?

ALPHA. Grundkurs i kristen tro. Mat, föredrag och samtal i mindre grupper. Frågor och anmälan: anders.ingmar@svenskakyrkan.se eller 0766-23 40 20. Anmälan senast 6 sept.
Start ons 14 sept kl 18.30-21 i Älvsåkers församlingshem
Därefter en onsdag i månaden, totalt åtta tillfällen.

SPRÅKCAFÉ. Vi fikar, umgås och pratar svenska. Kaffe, te och smörgås. Lekrum för barnen. Start 5 sept.
Måndagar kl 18-20
Älvsåkers församlingshem

TRÄFFPUNKT UKRAINA
Träffa landsmän, öva svenska, info och fika. Start 22 aug.
Måndagar kl 16-19
Varlakyrkan

CAFÉGEMENSKAP I ÄLVSÅKER. Andakt, färdigbredda smörgåsar och kaffe. Start 8 sept.
Torsdagar kl 12-14
Älvsåkers församlingshem

TISDAGSTRÄFFEN
Gemenskap med lunchandakt, lättare lunch, kaffe och kaka.
Tisdagar kl 12-13.30
Varlakyrkan

FAIRTRADE LUNCH
Ekologiskt, rättvisemärkt och hemlagat i mysig miljö. Lunch 60 kr. Start 2 sept.
Fredagar kl 12-14
Tölö församlingshem

VAD HÄNDER I HÖST?
Håll koll på allt om händer.
Följ oss på Facebook:
"Tölö Älvsåker pastorat"

ANDAKT PÅ FACEBOOK
Varje tisdag sänder vi andakt från någon av våra kyrkor. Delta via vår Facebooksida eller se i efterhand på webben.
Tisdagar kl 14

SJUNG I KÖR! I Tölö, Varla och Älvsåker finns flera olika körer för dig som gillar att sjunga. Läs mer:
www.svenskakyrkan.se/tolo/vuxenkorer

Tölö kyrka:

Kulturminnen, mångfald och kuriosa

I och omkring kyrkan på höjden möts gammalt och nytt, tradition och nutid. Följ med på en rundtur!

FOTO: GABRIELLA BRÄNNÉN

Dopet. Kyrkoherde Per Jönsson har precis döpt lilla Vera, i dopfunten av täljsten från 1200-talet. Vill du låta döpa ditt barn eller själv bli döpt? Kontakta vår doppräst Tuuja, tel 0766-23 40 31.

FOTO: TOMMY HVITFELDT

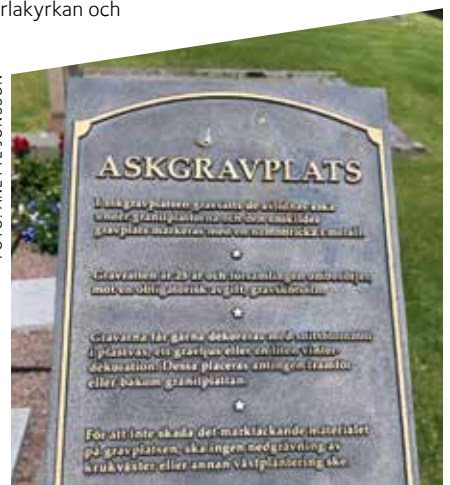
Till salu för 50 tusen. I mitten av 1800-talet såldes den gamla medeltidskyrkan på auktion för att ge plats för den nya, som invigdes 1864. Priset blev 885 riksdaler, vilket idag motsvarar ca 52 600 kr. Billigt kan tyckas. Mer kuriosa om Tölö och andra kyrkor hittar du på Instagramkontot: @Kulturavet

Nyfiken? Gör en rundtur i Tölö vackra kyrka – alltid välkommen! Har du inte möjlighet att komma hit kan du nu kika runt hemma vid datorn eller från mobilen, via hemsidan www.svenskakyrkan.se/tolo eller scanna qr-koden. Passa på att även besöka Varlakyrkan och Älvsåkers kyrka.

FOTO: ANETTE JONSSON

Ny askgravplats på Tölö kyrkogård. Den nya begravningsplatsen tas i bruk 2022. Vid den gemensamma platsen kan en namnbricka fästas och här kan anhöriga tända ett ljus eller lämna blommor.

Bikupa i kyrkan. Det surrar av liv när 20 000 bin tar plats i bikupan på kyrkogården. Medan kyrkan gör en insats för miljön och biologisk mångfald produceras honung som säljs under hösten. Pengarna går till fortsatt skötsel av bisamhällena.